

Heti gazdasági figyelő - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

Összesen 1,85 Mrd euró állampapír értékesítésére került sor

A lakosság 1,34 Mrd euró, az intézményi befektetők pedig 514,5 M euró értékben vásároltak állampapírokat, így a Horvát Pénzügyminisztérium végül a tervezett 1 Mrd euró helyett, 1,85 Mrd euró értékében bocsájtott ki állampapírokat 2 éves lejáratú futamidővel (2025. március 8.). A kötvények hozama 3,65% lesz, ami meghaladja a tervezett 3,25%-ot. Az intézményes befektetők ugyan 971,15 M euró értékben jegyezték kötvényeket, de a minisztérium nem hagyta jóvá a teljes összeget. A pénzügyminisztérium adatai szerint 43.000 lakos vásárolt állampapírt, átlagosan 30.000 euró értékben, ami kb. 2200 euró hozamot jelent két évre. Az állam a kamatokat évente fogja fizetni, azaz az első év után járó kamatot 2024. március 8-án fizetik ki. A Horvát Állam a kötvényekből befolyó pénzt az ez év áprilisában lejáratú 1,5 Mrd dollár értékű hitel refinanszírozására fogja felhasználni.

A horvát Gazdasági Minisztérium szerint csak 31 termék drágult tavalyi év vége óta

A Gazdasági Minisztérium kezdeményezésére ez év elején került bevezetésre az ún. „fehér lista”, hivatalos nevén az Ármozgásokat követő alkalmazás, mellyel a kormány az alapvető fogyasztási cikkek indokolatlan áremelését tervezte meggátolni. Az alkalmazáshoz végül csak három kereskedelmi lánc szolgáltatott adatokat: a Konzum plus, a Tommy és a KTC. A megjelentetett adatok alapján (figyelembe véve, hogy a drágulások nagy többsége a tavalyi év folyamán történt), 300 termékcsoportból 849 termék ára nem változott, 31 termék ára magasabb, 199 ára pedig alacsonyabb, mint 2022. december 31-én. Leginkább a zöldségfélék, a cukor és bizonyos húsfélék drágultak. Kiskereskedelmi láncokra bontva, a Konzum plus-ban 120 termék ára alacsonyabb, a Tommy 61 termék árát csökkentette, a KTC-nél pedig 16 termék ára alacsonyabb, mint a múlt év végén.

Horvátországban az elmúlt egy év alatt 21,9%-kal drágultak az ingatlanok

A horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint a tavalyi év végén a fővárosi ingatlanok négyzetméterének átlagára 2733 euró volt, ami 700 euróval, azaz 34,6%-kal több mint egy évvel korábban. A fővárosi ingatlanok 2022 második felében 11,3%-kal drágultak. Az áremelkedés mértéke drasztikus volt az ország más részeiben is, de közel sem volt akkora áremelkedés, mint a fővárosban. 2022-ben az ingatlanközvetítők által értékesített ingatlanok átlagára Horvátországban 2286 euró volt négyzetméterenként, ami 21,9%-os növekedést jelent 2021 év végéhez képest. A szakértők szerint az áremelkedések mögött részben az építési költségek és a kivitelezők nyereségének jelentős növekedése áll. Országos szinten az építési költségek ára 2022 utolsó negyedében négyzetméterenként átlagosan 1355 eurót tett ki, ami 25%-kal több mint az előző év azonos időszakában. Zágráb esetében az ingatlanok építési költsége 1575 euróra emelkedtek négyzetméterenként, ami 30,5%-os drágulást jelent egy év alatt. Az ingatlanok drágulásának okai közé tartozik még a tengerparti ingatlanok iránti megnövekedett külföldi kereslet, az állam által 30-51%-ban szubvencionált lakáskölcsönök, és a tehetősebbek ingatlanbefektetései.

Energetikai hírek

8 M euró támogatást is kaphatnak az energetikai felújítási projektek

Horvátországban 2023-ban várhatóan lendületet kap a középületek és lakóingatlanok energetikai felújítása. Az Építésügyi, Területrendezési és Állami vagyonkezelési Minisztérium március végéig olyan tendert tervez kiírni, amelynek során a földrengésben megsérült épületek felújítására vissza nem térítendő támogatásra lehet pályázni. A Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (RRF) erre a célra 39 M eurót biztosít. 2022 szeptemberében a lakosságot és a vállalkozásokat támogató program keretében a Horvát Kormány energiahatékonyság növelése céljából további 132,7 M euró értékű támogatást hagyott jóvá a lakosság számára, 2023 végéig. A program iránti nagy érdeklődést jól mutatja az a tény, hogy

sokan már kész tervdokumentációval rendelkeznek. Az energetikai felújítás során lehetőség lesz javítani a lakóépületek tűzvédelmi és földrengésvédelmi biztonságát is állami támogatásból. A középületek energetikai felújítására a szerkezeti felújítások esetén 60%-os, míg átfogó felújítások esetén 80%-os támogatás várható. Az egyéni projektekre odaítélt vissza nem térítendő támogatás legalacsonyabb összege 20 ezer, legmagasabb összege pedig 8 M euró lesz. Tavaly e célra odaítélt 93 M euró támogatást követően, az idei, 39 M euró értékű felhívással kimerül a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretén belül rendelkezésre álló 132 M eurós pénzügyi keret.

Regionális hírek

Zágrábban mégsem drágul az ivóvízszolgáltatás

A Zágrábi Vízművek március 9-én bejelentette, hogy egyelőre eláll a vízdíj árának korábban tervezett emelésétől. Az első, február 27-i bejelentés szerint a vízdíjnak 15%-kal kellett volna növekednie a fővárosban, de a határozatot – adminisztrációs hiba miatt - március 3-án hatályon kívül helyezte a Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztérium. A mulasztás miatt a főpolgármester aznap leváltotta Davor Poljakot, a Vízművek igazgatóját. Tomasevic főpolgármester március 7-én bejelentette, hogy a tervezett 15% helyett az vízáremelés 7%-os lesz. Csupán két napra rá Marko Blazevic, a Vízművek új igazgatója bejelentette, hogy a Minisztérium illetékeseivel folytatott tárgyalások eredményeként felfüggeszti az áremelésre vonatkozó döntést. Blazevic döntését azzal indokolta, hogy a kormánnyal együttműködve kívánja elfogadtatni a Vízművek szolgáltatásainak új árjegyzékét.

Visszatér Szlavóniába a Ryanair

A Ryanair új, Eszéket (Osijek) és Londont összekötő légi járattal tér vissza június 2-tól Szlavóniába, miután 2016-ban megszűnt ez a járat. Emellett a Ryanair további hét horvátországi járat újraindítását jelentette be. Ezzel párhuzamosan idén tavasszal és nyáron a Ryanair heti 10 és 30 közötti járatot fog indítani Zágrábból.

Vállalati hírek

Továbbra sem zárult le a vukovári Borovo cipőgyár átalakítása

Annak ellenére, hogy a KPMG tanácsadó cég két évvel ezelőtt elkészítette a vállalat átalakítási tervét, azóta sem történt előrelépés a Vukovár melletti Borovo településen található cipőgyár ügyében. A vállalat 100%-os tulajdonosa, a Szerkezetátalakítási és Értékesítési Központ (CERP), ahol még nem született döntés arról, hogy az átalakítás mit fog érinteni a vállalat üzletmenetében. A KPMG terve elsősorban elvi ajánlásokat tartalmazott, amiket a gazdasági minisztérium nem fogadta el, mivel azok nem kínálnak konkrét válaszokat a Borovo fennmaradásának biztosítására. Magánbefektetőt találni a Borovo számára azért problémás, mert nincs, aki átvénné a vállalat 13 hektáron elterülő lepusztult ingatlanjait, valamint számos meg nem oldott tulajdonjogi ügyét Szerbia és Bosznia-Hercegovina területén. A vállalat külföldi vagyonának kérdése pedig addig nem oldódhat meg, amíg erre nincs államközi megállapodásban jogalap. A szóban forgó ingatlanok értékesítése a cég tervében 50%-kal szerepel, mint saját pénzügyi forrás. Borovo bejegyzett alaptőkéje 42 M euró, a tervek szerint az állam ezt 12,2 M euróval tőkésítené fel, hogy a vállalat vissza tudja fizetni a meglévő banki hiteleit. A KPMG értékelése szerint ezzel jobb előfeltételek teremtnének a stratégiai partner felkutatására, mely elvégezné a gyártás modernizálását, ugyanis jelenleg a gyártás elavult 1940-ből származó berendezéseken folyik. Ezzel a Borovo végre EU pénzügyi támogatására is támaszkodhatna. A Borovo vállalat ügye egy hónap múlva kerül a CERP igazgatótanácsi ülésének napirendjére, ahol a vállalat 6,1 M eurós hitelére vállalt kezesség meghosszabbításáról döntenek.